

Newsletter analityczny nr 33 (21.07–3.08.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu 21 lipca – 3 sierpnia 2015.

Za najważniejsze wydarzenie minionych dwóch tygodni należy uznać przyjęcie przez Sejm nowelizacji prawa energetycznego oraz dyskusję nad projektem przepisów dotyczących lokalizacji farm wiatrowych.

Komentarz:

Rynek energii elektrycznej, w szczególności ze względu na proces dekarbonizacji, jest strategicznym obszarem ścierania się interesów państw oraz koncernów energetycznych. Energia elektryczna w jeszcze większym stopniu decydować będzie bowiem o konkurencyjności gospodarki, ale również będzie umożliwiać, podobnie jak gaz, czy ropa naftowa, wpływ zarówno na decyzje polityczne, jak i wskaźniki makroekonomiczne. Dekarbonizacja – *de facto* przestawienie gospodarki na odnawialne źródła energii – powoduje, iż rynek energii elektrycznej nabiera wymiaru strategicznego.

Decyzje Rady Europejskiej o budowie interkonektorów spowoduje zwiększenie konkurencji zarówno między państwami, jak i koncernami. Kluczem do uzyskania przewagi na tym rynku lub choćby utrzymania *status quo* jest wytwarzanie taniej energii elektrycznej. Zadanie to jest niezwykle trudne szczególnie dla Polski, w której do tej pory nie podjęto kluczowych decyzji w sprawie kształtu miksu energetycznego. Nierentowne kopalnie, konieczność redukcji emisji CO₂ wynikająca nie tylko z polityki Unii Europejskiej, ale i zmian zachodzących w środowisku oraz przyszły kształt rynku energii elektrycznej w Europie są dla Polski dużymi wyzwaniem. Sytuacja jest niezwykle trudna, szczególnie biorąc pod uwagę czas realizacji inwestycji oraz niepewność rynku i interesariuszy wynikającą z „zawieszenia” decyzji politycznych. W przedstawionym przez PSE „*Planie rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2016-2025*” wskazano

na problemy w krajowym zaspokojeniu zapotrzebowania na energię elektryczną. W wariantcie realistycznym niedobory mocy wystąpią od drugiej połowy 2015 roku osiągając maksymalne wartości we wrześniu 2018 roku (niedobory kształtować się będą na poziomie 1500 – 2500 MW, jednak po krótkiej poprawie we wrześniu 2025 wielkość niedoboru wymaganej nadwyżki mocy ma dojść do 3500 MW).

Istnieją różne warianty rozwiązania tego problemu: import energii (niosąca za sobą ograniczone możliwości oraz ryzyko wysokich cen), budowa elektrowni węglowych (ryzyko wysokich cen) oraz budowa elektrowni jądrowej (z powodów czasu inwestycji niewykonalna w tym terminie). Jest jeszcze jeden wariant modernizacyjny polegający na rozwoju odnawialnych źródeł energii, przy jednoczesnym włączeniu polskiego przemysłu w poszukiwania nowych efektywnych sposobów magazynowania energii. Postęp w tym zakresie jest niezwykle obiecujący, czego przykładem są takie firmy jak LG, TESLA. Odnawialne źródła energii, a szczególnie fotowoltaika, charakteryzują się krótkim czasem inwestycji, a ponadto w okresie letnim pokrywa zwiększone dzienne przyrosty zapotrzebowania na energię. W przypadku wyboru tego wariantu pozostaje dołączyć do tego budowę interkonektorów łączących polską sieć z Bułgarią i Rumunią poprzez Słowację, co umożliwi łatwiejsze bilansowanie systemu i stworzy realną drogę do rozwiązania omawianego problemu. Ponadto, południowy kierunek ekspansji wpisuje się w szerszą koncepcję polityczną budowy silnych relacji w obszarze Międzymorza oraz zwiększa znaczenie Polski jako kraju tranzytowego.

Europa i świat:

24.07 – Francja ogłosiła, że do 2025 roku udział elektrowni atomowych w bilansie energetycznym zmniejszy się do poziomu 50 procent.

27.07 – Zdaniem Aleksandra Miedwiediewa, wiceprezesa Gazpromu, liberalizacja eksportu gazu może spowodować zachwiania na rynku zbytu surowca.

27.07 – Hillary Clinton, kandydatka na urząd prezydenta USA, podczas spotkania z wyborcami zapowiedziała znaczne dofinansowanie inwestycji w instalacje fotowoltaiczne. Według deklaracji, po wyborach miałyby powstać w USA około pół miliarda paneli fotowoltaicznych.

28.07 – Węgierski rząd zapowiedział przyspieszenie prac nad rozbudową elektrowni atomowej Paks.

31.07 – Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje ws. propozycji wprowadzenia nadzoru nad umowami dotyczącymi zakupu surowców energetycznych przez państwa członkowskie.

31.07 – Przedstawiciele koncernu BASF podpisali list intencyjny w sprawie przyłączenia się do projektu rozbudowy gazociągu Nord Stream.

3.08 – Zakończono kolejny etap budowy sarkofagu w elektrowni atomowej w Czarnobylu, którego celem jest umożliwienie demontażu obecnej infrastruktury i bezpiecznie usunięcie paliwa atomowego.

Polska:

21.07 – San Leon Energy, firma poszukująca gazu i ropy w Europie i Afryce zapowiedziała redukcję liczby polskich koncesji w celu optymalizacji kosztów spółki.

21.07 – Tauron Dystrybucja ogłosiła konkurs na pracę magisterską poświęconą inteligentnym systemom dystrybucji energii elektrycznej.

21.07 – Większość klubów poselskich zgłosiła poprawki do projektu nowelizacji prawa budowlanego ograniczającego lokalizację elektrowni wiatrowych.

21.07 – Ministerstwo Gospodarki zaprzeczyło spekulacjom dotyczącym opóźnienia oddania do użytku pierwszej polskiej elektrowni atomowej.

23.07 – Zarząd PIR otrzymał oferty m.in. od PGE, KGHM oraz Grupy Azoty, które są zainteresowane inwestycjami w kopalnie węgla kamiennego za pośrednictwem tworzonego przez niego funduszu.

23.07 – Sejm uchwalił nowelizację prawa energetycznego.

23.07 – Politycy Prawa i Sprawiedliwości złożyli zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa podczas procedury sprzedaży spółki PKP Energetyka.

23.07 – Zakończono prace związane z pogłębieniem do 1320 m szybu w należącej do JSW kopalni Budryk w Ornotowicach, co oprócz dostępu do nowych pokładów najlepszego węgla koksowego wpłynie na wydłużenie żywotności kopalni do 2077 roku.

29.07 – W Wiedniu zmarł Jan Kulczyk.

29.07 – Ministerstwo Gospodarki przedstawiło projekt nowelizacji ustawy o odnawialnych źródłach energii, w którym zaproponowano m.in. ograniczenie stawek taryf gwarantowanych dla najmniejszych producentów zielonej energii.

30.07 – Projekt nowelizacji ustawy o OZE został pozytywnie oceniony przez organizacje ekologiczne i prosumenckie.

31.07 – Spółka Tauron uruchomiła ofertę dla prosumentów obejmującą montaż paneli fotowoltaicznych na korzystnych warunkach oraz pomoc dopasowaniu instalacji do infrastruktury klientów.

Warszawa, 3 sierpnia 2015r.

dr Krzysztof M. Księżopolski – Szef Programu „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” OAP UW, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.